

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування вищого навчального закладу)

географічний
(назва інституту / факультету)

Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

УПРАВЛІННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА
ПРИРОДООХОРОННИХ ТЕРИТОРІЯХ
(назва навчальної дисципліни)

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Менеджмент туристичної індустрії

Спеціальність: 073 Менеджмент

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними освітньо-професійними програмами: географічний

Мова навчання: українська

Розробники: кандидат географічних наук, асистент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Ємчук Тетяна Володимирівна

Чернівці 2023 рік

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Підготовка висококваліфікованих фахівців, менеджерів туристичної діяльності вимагає ґрунтовних теоретичних та практичних знань збереження довкілля та управління туристичною діяльністю на природоохоронних територіях, як основних передумов переходу до екологічно-збалансованого розвитку суспільства. Нині, одною зі значних складових туристичного ринку є рекреація на природно-заповідних територіях та об'єктах, зокрема національних природних та регіональних ландшафтних парків за умови дотримання природоохоронного режиму, встановленого Законом України "Про природно-заповідний фонд України" та іншими актами чинного законодавства України. Рекреаційні природно-заповідні території в контексті розвитку туризму виконують компромісну функцію погодження інтересів туристів в активному відпочинку та природного ландшафту в збереженні його цілісності і первинності.

Важливе місце при вивченні курсу з теоретичним матеріалом відводиться аналізу практичних питань організації природоохоронних територій різних категорій, методам та практиці ведення рекреаційної та інших видів діяльності в межах природно-заповідного фонду України.

2. Мета навчальної дисципліни.

Метою дисципліни "Управління рекреаційно-туристичною діяльністю на природоохоронних територіях" є поглиблення і розширення теоретичних знань про категорії природно-заповідного фонду, вмінь та практичних навичок у питаннях методології організації та управління рекреаційно-туристичною діяльністю на природоохоронних територіях, оволодіння знаннями і навиками щодо планування та регулювання рекреаційно-туристичного господарювання та розробки і реалізації екологічних турів на природоохоронних територіях.

3 Пререквізити. «Управління туристично-рекреаційною діяльністю на природоохоронних територіях» є вибірковою дисципліною циклу дисциплін загальної підготовки та викладається студентам 6 року повної форми навчання в 11 семестрі загальним обсягом 90 годин (3 кредити).

З метою підвищення ефективності засвоєння курсу здобувач вищої освіти має вивчити наступні дисципліни: «Стратегії розвитку національного та регіонального туризму», «Модель управління розвитком туризму».

4. Результати навчання

Вивчення курсу забезпечує формування у фахівців компетентності щодо основних категорій природно-заповідного фонду, сучасних концепцій заповідної справи, теоретичних положень і практичних методів управління туристичної діяльності на природоохоронних територіях, а також формування здатностей:

Загальні компетентності

Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

Фахові компетенції

Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

Здатність до управління організацією та її розвитком.

Здатність використовувати теоретичні знання і практичні навички для розв'язання задач, проектування та генерації нових ідей у сфері туристичної індустрії.

Здатність до організаційно-управлінської діяльності у сфері туристичного бізнесу з врахуванням регіональних особливостей.

Програмні результати навчання:

Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

Уміти розробляти та реалізувати стратегії розвитку туристично-рекреаційного потенціалу суб'єктів туристичної діяльності з урахуванням регіональних особливостей.

Здобувач повинен знати: основні поняття і терміни дисципліни; зміст і особливості управління рекреаційно-туристичною діяльністю на природоохоронних територіях; особливості категорій природно-заповідного фонду (ПЗФ); необхідність передумов розвитку рекреаційно-туристичної діяльності; основні природоохоронні території України та світу та їх сучасний стан; теоретичні основи проектування природоохоронних територій; нормативно-правову базу у сфері заповідної справи; особливості організації відвідування природоохоронних територій;

Вміти: приймати, обґрунтовувати та забезпечувати реалізацію управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність; забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу; розробляти та реалізовувати стратегії розвитку туристично-рекреаційного потенціалу суб'єктів туристичної діяльності; проектувати нові маршрути на територіях природно-заповідного фонду; планувати та реалізовувати природоохоронні заходи на територіях природно-заповідного фонду; систематизувати навички основ планування і управлінського забезпечення організації сталого туризму у національних і ландшафтних парках; зберегти та підтримувати історико-культурну спадщину на природоохоронних територіях; планувати та здійснювати еколого-просвітницькі заходи; обирати адекватні методи планування та здійснювати наукові дослідження на територіях природно-заповідного фонду.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	6-й	11	3,0	90	15	15			60		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.			л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Змістовий модуль 1. Сутність природоохоронних територій.														
Нормативно-правова база регулювання рекреаційно-туристичної діяльності на природоохоронних територіях														
Тема 1. Природоохоронні території як об'єкти рекреаційної діяльності. 1. Поняття природних територій та	12	2	2	-	-	8								

об'єктів особливої державної охорони за законодавством України 2. Сучасний стан заповідної справи в Україні. 3. Функції і завдання природоохоронних територій.												
Тема 2. Категорії природно-заповідного фонду України . 1. Класифікація природоохоронних територій. 2. Природні території та об'єкти. 3. Штучно створені об'єкти.	12	2	2	-	-	8						
Тема 3. Міжнародна класифікація природоохоронних територій. 1. Міжнародна класифікація природоохоронних територій. 2. Транскордонне співробітництво шляхом створення біосферних резерватів та об'єктів. 3. Всесвітньої природної спадщини	12	2	2	-	-	8						
Разом за змістовим модулем 1	36	6	6	-	-	24						
Змістовий модуль 2. Рекреаційно-туристична діяльність на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду												
Тема 4. Рекреаційна, наукова та освітньо-виховна діяльність на територіях та об'єктах природо заповідного фонду. 1. Рекреаційна діяльність: поняття та особливості. 2. Суспільні функції рекреаційної діяльності та їх зв'язок з	11	2	2	-	-	7						

навколишнім середовищем. 3. Рекреаційна діяльність на природоохоронних територіях 4. Здійснення реакційної діяльності на природоохоронних територіях												
Тема 5. Екологічний туризм як сучасна ідеологія подорожей в природу. 1. Погляд на подорожі в природу в історичній ретроспективі. Виникнення екотуризму 1. Сучасна концепція екологічного туризму 1. Взаємозв'язок екотуризму та інших типів подорожей у природу 1. Види екотуризму 1. Екологічний турист - хто він?	11	2	2	-	-	7						
Тема 6. Сучасні тенденції розвитку екотуризму за кордоном. 1. Географія міжнародного природного і екотуризму 2. Економічна ефективність і немонетарні переваги екотуризму 3. Внесок екотуризму в соціально-економічний розвиток регіонів	12	2	2	-	-	8						
Тема 7. Концептуальна модель екотуристичного потенціалу природоохоронної території. 1. Основні етапи планування розвитку екотуризму 2. Екотуристичний потенціал природоохоронних територій та його оцінка	12	2	2	-	-	8						

3. Ресурси екотуризму: основні дефініції (визначення) 4. Інвентаризація рекреаційних ресурсів територій ПЗФ України 5. Розробка стратегії розвитку екотуризму на природоохоронних територіях (екотуризму)												
Тема 8. Вплив туристично-рекреаційно ї діяльності на природне середовище заповідних територій. 1. Екологічні ефекти природного туризму 1.1. Вплив на геологічні формації 1.2. Вплив на ґрунти 1.3. Вплив на водні ресурси 1.4. Вплив на рослинність 1.5. Вплив на диких тварин 1.6. Зміна санітарних умов 1.7. Естетичний вплив на ландшафти 1.8. Вплив на історичні об'єкти 2. Види рекреаційного навантаження на природоохоронних територіях.	8	1	1	-	-	6						
Разом за змістовим модулем 2	54	9	9	-	-	36						
Усього годин	90	15	15	-	-	60						

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Нормативно-правові засади рекреаційно-туристичного використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду	2	10
2	Історичні віхи заповідної справи в Україні та країнах світу	1	5
3	Положення про рекреаційну діяльність у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України	1	5
4	Організація рекреаційно-туристичної діяльності у природних та біосферних заповідниках	2	5
5	Національні природні парки та їх туристичне використання	2	5

6	Організація туристичної діяльності у регіональних (ландшафтних) природних парках.	2	5
7	Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва та їх використання у рекреаційній діяльності. Зоологічні та біологічні парки та їх туристичне використання	2	5
8	Основні напрямки розвитку екотуризму в природоохоронних об'єктах Українських Карпат.	1	5
Всього		15	45

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Створення та проектування територій природно-заповідного фонду України.	8	1
2	Міжнародні природоохоронні конвенції та угоди світу	8	1
3	Природно-заповідний фонд – основа екомережі України	8	1
4	Природно-заповідна справа у Чернівецькій області.	7	1
5	Перспективи розвитку екологічного туризму на Буковині	7	1
6	Теоретико-методологічні та нормативно-правові засади рекреаційно-туристичного природокористування в Україні	8	1
7	Гельсінська угода про дії охорони навколишнього середовища і здоров'я в Європі	8	1
8	Роль та значення природно-заповідних територій і об'єктів в житті біосфери та суспільства	6	1
Всього		60	8

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, розглядаються на практичних заняттях. Бали за самостійну роботу входять до балів за практичну роботу по окремому навчальному елементу.

5.5. Тематика індивідуальних завдань (оцінювання: одне ІНДЗ - 10б.)

	Назва теми
1	Експрес оцінка стану територій ПЗФ Чернівецької області та визначення пріоритетів щодо їх управління
2	Розробка і реалізація екологічних турів на природоохоронних територіях
3	Оцінка розвитку

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Методи навчання

словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)

практичні методи (практичні завдання)

наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)

робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами

самостійна робота над індивідуальним завданням

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

1. Контроль засвоєння лекційного і самостійно опрацьованого теоретичного матеріалу здійснюється на основі **усної співбесіди, оцінювання письмового виконання завдань, тестувань.**

2. Контроль засвоєння знань та набуття умінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом **їх поточної перевірки й оцінювання.**

3. Контроль за виконанням ІНДЗ (за бажанням студента) здійснюється шляхом **оцінювання виконаних проектів та усного індивідуального захисту дослідження.**

4. Матеріал для **самостійної роботи студентів**, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті.

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю (опитування, тестування, розв'язанні практичних завдань, задач, виконанні завдань самостійного опрацювання, кейсів). Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів, з яких 20 балів за участь у практичних заняттях (в тому числі 3 бали – самостійна робота) та 10 балів – модульна контрольна робота; 2 модуль – 30 балів, з яких 25 балів за участь у практичних заняттях (в тому числі 5 балів – самостійна робота) та 5 балів – модульна контрольна робота.

Семестровий (підсумковий) контроль проводиться у формі заліку з врахуванням балів (оцінок) отриманих за два модулі. Залік передбачає вирішення тестів. Загальна сума балів, яку може отримати студент – 40 балів.

Підсумкова оцінка за ОК “Управління туристично-рекреаційною діяльністю на природоохоронних територіях”, яку здобувач освіти може отримати за результатами вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, які виводяться із суми балів поточного контролю за модулями (до 60 балів) та модуля-контролю (заліку) – до 40 балів. Якщо студент за власною ініціативою чи бажанням, крім обов’язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи – ІНДЗ (підготував статтю, брав участь в олімпіадах, наукових конференціях тощо), може отримати додатково 10 балів, які також враховуються до підсумкової оцінки.

Для здійснення контролю знань студентів викладач заповнює журнал. За модулями заповнюються відомості рубіжного контролю, які подаються і зберігаються на кафедрі. Скільки для повного забезпечення комунікації з викладачем використовується платформа дистанційного навчання Moodle, то фіксація набраних балів студентом під час вивчення курсу також ведеться у електронному додатку оцінювання на сторінці курсу.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали. Також, підсумкова оцінка може бути оскаржена здобувачем освіти, процедура регламентується Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань <https://drive.google.com/file/d/16FPnHMJXd2al362HvDwmvoZ5uEih42ks/view>

7.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання

	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом
--	----------	--

7.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи; стандартизовані тести; проекти (індивідуальні проекти); реферати; есе; графічні, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; студентські презентації та виступи на наукових заходах; контрольні роботи; інші види індивідуальних та групових завдань.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали. Також, підсумкова оцінка може бути оскаржена здобувачем освіти, процедура регламентується Положенням про апеляцію на результати підсумкового семестрового контролю знань <https://drive.google.com/file/d/16FPnHMJXd2al362HvDwmvoZ5uEih42ks/view>).

Формою поточного контролю являється усний контроль, а саме: фронтальне, індивідуальне опитування; письмовий контроль: тестування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Управління туристично-рекреаційною діяльністю на природоохоронних територіях», представлений на електронній платформі <https://moodle.chnu.edu.ua>

Формою підсумкового контролю – є залік.

9. Рекомендована література

..1. Фахова

1. Данілова О.М., Ємчук Т.В. Заповідна справа та організація туристично-рекреаційної діяльності на територіях природно-заповідного фонду: навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 328 ст.
https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2993/Підручник_Данілова_Ємчук.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Ємчук Т.В. Заблотовська Н.В. Природно-заповідний фонд Чернівецької області як перспектива розвитку екологічного туризму. Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Вип. 633 – 634: Географія. Чернівці : Рута, 2012. С162 – 167.
http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nvchnu_2012_633-634_39
3. Заповідна справа в Україні : Навчальний посібник. За загальною редакцією М.Д. Гродзинського, М.П. Стеценка. К. : 2003. 306 с.
https://www.researchgate.net/publication/309583871_Zapovidna_sprava_v_Ukraini
4. Менеджмент туристичної індустрії : підручник у 3-х частинах [Руденко В.П., Вацеба В.Я., Підгірна В.Н. та ін]. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 504 с.
5. Попович С. Ю. Природно-заповідна справа: навч. посібник. К. : Арістей, 2007. 480 с.
<https://studfile.net/preview/5472999/>

9.2. Допоміжна

1. Андрієнко Т.Л., Онищенко В.А., Клестов М.Л., Прядко О.І., Арап Р.Я. Система категорій природно-заповідного фонду України та питання її оптимізації (під ред. д.б.н. проф. Т.Л. Андрієнко). К. : Фітосоціоцентр, 2001. 60 с.

2. База даних заснування біосферного резервату. Programul Phare-Credo. Editura Echim, 2000. 91 s.

6. Буре Г.С. Роль в Україні Конвенції про охорону дикої флори, фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція). Збереження і моніторинг біологічного та ландшафтного різноманіття в Україні. К. : Національний екологічний центр України, 2000. С.15-18.

3. Васюта О.А., Васюта С.І., Філіпчук Г.Г. Екологія і політика. У 2-х т. Т.2. Чернівці : Зелена Буковина, 1998. С.156-178.
4. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. ВВР України. 1995. № 24. Ст. 189
5. Воробчук В.Д., Козак О.С. У царстві буків та ялин. Чернівці : Зелена Буковина, 2000. С.37-39.
7. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного та ландшафтного різноманіття (переклад українською мовою). Київ : Авалон, 1998. 52 с.
8. Заповідники і національні природні парки України. К., 1999
6. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи : Навч. Посібник. Рівне : РДТУ, 2000. 239 с.
7. Державний стандарт позашкільної освіти еколого-натуралістичного профілю. Проект. Київ, 2002. 38 с.
8. Закон України “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000 – 2015 роки” від 21 вересня 2000р. ВВР України. 2000. № 47. 405 с.
9. Закон України “Про природно-заповідний фонд України” від 16.06.1992р.
10. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 25 червня 1991 року (із змінами та доповненнями)// Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41
11. Закон України “Про тваринний світ” від 3 березня 1993 року. Відомості Верховної Ради України 1993 № 18
12. Закон України “Про меліорацію земель” від 14 січня 2000р. Офіційний вісник України. 2000. № 6. Ст. 200.
13. Закон України “ Про мисливське господарство та полювання” від 22 лютого 2000р. Офіційний вісник України. 2000. № 16. 132 с.
14. Заповідники і національні природні парки України. К. : Вища школа. 1999. 232с.
15. Земельний кодекс України від 13 березня 1992 р. ВВР України. 1992. № 25. 354 с.
16. Збірник законодавчих актів України про охорону навколишнього природного середовища. в 6-ти томах. Чернівці : Зелена Буковина, 1996-2000 р.р.
17. Екологія і закон : Екологічне законодавство України. У 2-х кн. Кн. 1./ за ред. В.І.Андрейцева. К. : Юрінком Інтер, 1997. С.293-321
18. Інформація по Чернівецькій області за 1998 рік до Національної доповіді про стан навколишнього середовища в Україні. Зелена Буковина. 1999. № 1-2. С.47-50.
19. Конституція України. Просвіта. К., 1996
20. Кодекс України про надра від 27 липня 1994р. ВВР України. 1994. №36. 341 с.
21. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. К., 1999.
22. Ковальчук А.А. Заповідна справа : науково-довідкове видання. Ужгород: підприємство „Ліра”, 2002. 312 с.
23. Концепція екологічної освіти. Проект. Київ, 2002.- 32 с.
24. Подобайло А.В., Яненко В.О. Охорона природи: Навчальний посібник до курсу «Охорона природи». К. : ТОФІ КІМЕ, 2014. 208с.
25. Проблеми збереження та відновлення біорізноманіття в Україні. К, 2001
26. Програма Літопису природи для заповідників та національних природних парків. [За ред. Т.Л. Андрієнко]. К. : Академперіодика, 2002. 103 с.
27. Розбудова екомережі України. / Під наук. Ред. Ю.Р.Шеляг-Сосонко. К. : Програма розвитку ООН (UNDP), 1999. 127 с
28. Стеценко М.П., Попович С.Ю. Транскордонні природно-заповідні території і перспективи створення в Україні. Київ, 1996. С.93-97.
29. Стойко С.М. Екологічне обґрунтування організації на Розточчі Польсько-Українського біосферного резервату та програма його діяльності. “Лісівничі дослідження на Україні”. Львів, 1996. С.178-184.
30. Фауна України: охоронні категорії. Довідник. Видання друге, перероблене та доповнене. Київ, 2010. 80с.
31. Червона книга України. Тваринний світ/ за ред.. І.А.Акімова. К. : Глобалконсалтинг, 2009. 600 с.

32. Червона книга України. Рослинний світ/ за ред. Я.П.Дідуха. К. : Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.

Додатково
(для контролю та самоконтролю роботи студента)
Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2							
T1	T2	T3	МКР	T4	T5	T6	T7	T8	МКР	40	100
10	5	5	10	5	5	5	5	5	5		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

- Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-rz6_eTUFUBGv4o/view.

- Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/16eJk4gKG5oJII2ot4UeSq2_BSgadrPl/view

- та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича https://drive.google.com/file/d/1CB4AIMVXSAYkF_CepI-k98GPc9E8KznQ/view

- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

- **Політика щодо визнання результатів здобутих шляхом неформальної освіти:** Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол No10 від 28 жовтня 2019 року)» (<https://drive.google.com/file/d/1o0CFtXHLrgqS-T43aFun6blUvZO7Z0z1/view>) допускається зарахування практичних занять, навчальних елементів та отримання додаткових балів при наявності сертифіката (свідоцтва, тощо) отриманого здобувачем у неформальній освіті (курси, тренінги) з вивчення тем охоплених змістовим наповнення курсу.